

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-91/24 - 1

Kohtuasi C-91/24 [Aucroix]ⁱ

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

6. veebruar 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation (kassatsioonikohus, Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

31. jaanuar 2024

Kassatsioonkaebuse esitaja:

Procureur général de Mons

Vastustaja:

HL

[...]

Cour de cassation de Belgique (Belgia kassatsioonikohus)

Otsus

NR P.24.0111.F

LE PROCUREUR GENERAL PRES LA COUR D'APPEL DE MONS,
kassatsioonkaebuse esitaja,

versus

[...] [HL], [...]

isik, kelle suhtes on tehtud Euroopa vahistamismäärus,

ⁱ Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

vastustaja kassatsioonimenetluses.

I. MENETLUS KOHTUS

Kassatsioonkaebus on esitatud Cour d'appel de Mons'i chambre des mises en accusation'i (Monsi apellatsioonikohus, süüdistusajade kolleegium) 18. jaanuari 2024. aasta otsuse peale.

[...]

[...] [menetlus]

II. KOHTU OTSUS

- 1 Kreeka ametiasutused tegid 9. märtsil 2016 Belgia kodanikust ja Belgia Kuningriigi territooriumil elava vastustaja suhtes Euroopa vahistamismääruse viieaastase vabadusekaotusliku karistuse täitmiseks.

Vaidlustatud kohtuotsuses keeldutakse selle Euroopa vahistamismääruse täitmisest Euroopa vahistamismäärust käsitleva 19. detsembri 2003. aasta seaduse artikli 4 punkti 5 alusel. Selle keeldumise põhjuseks on toodud vastustaja vaimne puue ning vahistamismääruse teinud riigi kinnipidamistingimused, mis on vastuolus inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklites 3 ja 5 sätestatud tagatistega. Selles on täpsustatud, et vastustajat ähvardab oht, et teda hoitakse ülerahvastatud vanglas, kus ta ei saa oma tervises seisundile vastavat ravi.

- 2 Väites, mille kohaselt on rikutud Euroopa vahistamismäärust käsitleva 19. detsembri 2003. aasta seaduse artikli 6 punkti 4, on märgitud, et pärast seda, kui süüdistusajade kolleegium oli keeldunud Euroopa vahistamismääruse täitmisest vabadusekaotusliku karistuse täitmise tingimuste tõttu vahistamismääruse teinud riigis, oleks ta pidanud kaaluma eespool viidatud artiklis sätestatud täitmata jätmise vabatahtliku aluse kohaldamist. Sellega seoses väidab kassaator, et selle õigusnormi eesmärk on vältida sellise isiku karistamata jäämist, kelle üleandmisest on keeldutud.

Väite kohaselt oleks süüdistusajade kolleegium pidanud samuti esitama Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimuse, kas juhul, kui vahistamismäärust täitva riigi õigusasutus nendib Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumise kohustusliku aluse esinemist seetõttu, et on oht, et rikutakse asjaomase isiku põhiõigusi, peab see asutus analüüsima võimalust kohaldada nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse kohta artikli 4 [punktis] 6, mis võeti Belgia õigusesse üle eespool viidatud 19. detsembri 2003. aasta seaduse artikli 6 punktiga 4, sätestatud Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise vabatahtlikku alust.

- 3 Eespool nimetatud raamotsuse artikli [1 lõike] 2 kohaselt täidavad liikmesriigid mis tahes Euroopa vahistamismääruse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt asjaomase raamotsuse sätetele.

Vastavalt raamotsuse artikli [1 lõikele] 3 ei mõjuta see kohustus kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kirja pandud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6.

19. detsembri 2003. aasta seaduse, millega see raamotsus võeti üle Belgia õiguskorda, artikli 4 punktis 5 on ette nähtud, et Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldutakse, kui on tõsiseid põhjusi arvata, et see kahjustaks asjaomase isiku põhiõigusi, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6. See Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise alus on kohustuslik.

- 4 [17. detsembri 2020. aasta] kohtuotsusest [...] [Openbaar Ministerie (vahistamismääruse teinud õigusasutuse sõltumatus) (C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033)] nähtub, et Euroopa vahistamismääruse mehhanismi eesmärk on eelkõige võidelda sellise tagaotsitava isiku karistamata jäämise vastu, kes viibib muul territooriumil kui see, kus ta kuriteo kahtlustuse kohaselt toime pani.

Lisaks otsustas Euroopa Liidu Kohus [29. juuni 2017. aasta] kohtuotsuses [...] [Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503)], et liikmesriigi pädeval kohtul tuleb kogu riigisisest õigust arvesse võttes ja selles tunnustatud tõlgendusmeetodeid kasutades tõlgendada põhikohtuasjas käsitletavaid riigisiseseid õigusnorme niipalju kui võimalik kõnealuse raamotsuse sõnastusest ja eesmärgist lähtudes. See kohustus tähendas tol ajal Euroopa Kohtus lahendatavas asjas, et kui keeldutakse sellise isiku üleandmiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kelle suhtes on vahistamismääruse teinud liikmesriigis tehtud lõplik kohtuotsus, millega on talle mõistetud vabadusekaotuslik karistus, on vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutustel kohustus tagada ise sellele isikule mõistetud karistuse tegelik täideviimine.

Vastavalt sama seaduse artikli 6 punktile 4, millega, nagu öeldud, võeti üle raamotsuse artikli 4 [punkt] 6, võib Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda eelkõige siis, kui see määrus on tehtud vabadusekaotuse täitmiseks, kui asjaomane isik on Belgia kodanik, viibib või elab Belgias ja kui pädevad Belgia ametiasutused kohustuvad selle karistuse täitma vastavalt Belgia õigusele.

- 5 Väites on tõstatatud küsimus, kas juhul, kui Euroopa vahistamismäärust täitva riigi kohtud on tuvastanud, et tagaotsitava vahistamismääruse teinud riigile üleandmise korral esineb oht, et rikutakse selle isiku põhiõigusi, mistõttu nad on kohustatud Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduma, tuleb raamotsuse artikli 4 [punkti] 6 tõlgendada nii, et see paneb nendele vahistamismäärust täitva riigi kohtutele kohustuse kontrollida, selleks et vältida sellise tagaotsitava karistamata jäämise ohtu, kes on selle riigi kodanik või omab seal elukohta, kas vastavalt sättele, millega võetakse riigisisesse õiguskorda üle eespool viidatud

artikli 4 [punkt] 6, tuleb asjaomasele isikule määrata Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriigis mõistetud vabadusekaotusliku karistuse, mis on selles vahistamismääruses nimetatud karistus, täideviimine vahistamismäärust täitvas liikmesriigis.

- 6 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 267 on sätestatud, et kui küsimus, mis käsitleb liidu institutsioonide, organite või asutuste õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist, kerkib üles poolelioleva kohtuasja käigus liikmesriigi kohtus, mille otsuste peale ei saa riigisisese õiguse järgi edasi kaevata, siis peab nimetatud kohus saatma asja Euroopa Kohtusse.

[...]

NENDEL PÕHJUSTEL

KOHUS

peatab menetluse, kuni Euroopa Liidu Kohus on vastanud järgmisele eelotsuse küsimusele:

Kas juhul, kui Euroopa vahistamismäärust täitva liikmesriigi kohtud on tuvastanud, et tagaotsitava vahistamismääruse teinud riigile üleandmise korral esineb oht, et rikutakse selle isiku põhiõigusi seoses välisriigi karistuse täideviimisega, mistõttu tuleb Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda, tuleb nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta artikli 4 [punkti] 6 tõlgendada nii, et see paneb nendele vahistamismäärust täitva riigi kohtutele kohustuse kontrollida, selleks et vältida sellise tagaotsitava karistamata jäämise ohtu, kes on selle riigi kodanik või omab seal elukohta, kas vastavalt sättele, millega võetakse riigisisesse õiguskorda üle eespool viidatud artikli 4 [punkt] 6, tuleb asjaomasele isikule määrata Euroopa vahistamismääruse teinud liikmesriigis mõistetud vabadusekaotusliku karistuse, mis on selles vahistamismääruses nimetatud karistus, täideviimine vahistamismäärust täitvas liikmesriigis?

[...]

[...] [menetlus]